

(Fortsættelse 81)

FRA FALLERET TEGNER OG FOTOGRAFELEV TIL LAGERARBEJDER

End så længe holdt jeg en pause i forsøget på at finde ny beskæftigelse med det formål at tjene de nødvendige penge til i nogen grad at kunne forsørge mig selv. Imidlertid havde jeg en sammensparet lille kapital på bankbogen, som jeg foreløbig kunne tære på. Og jeg havde som altid en allieret i min kære mor, som ikke var nær så kritisk indstillet ovenfor mig og mine måske lidt flyvske ideer og planer, som tilfældet var med far. Men ingen tvivl om, at han mente mig det godt og ville det bedste for mig. Han kendte jo om nogen de barske vilkår, der herskede på arbejdsmarkedet.

Der var altså ikke andet for mig at gøre, end at se at få skaffet sig et job så snart som muligt, og i det øjemed købte jeg hver dag Berlingske Tidende og studerede stillingsannoncerne. De fleste stillinger krævede dog kvalifikationer, som jeg enten ikke opfyldte til punkt og prikke eller slet ikke var i besiddelse af. Det var en stilling som lagerarbejder eller lignende, som jeg mente at kunne bestride, og som jeg havde i tankerne at søge, men naturligvis kun som noget midlertidigt.

En morgen, da jeg kiggede i stillingsannoncerne, faldt mit blik på en annonce, hvori Mende & Co.s Droge- og Materialhandel, der dengang og endnu mange år senere lå i Kronprinsensgade nr.9, søgte en lagermedhjælper. Arbejdstiden var fra kl. 8,30 til kl.17,30, altså ialt 9 timer. Forretningens indehaver viste sig at være en Jørgen A. Pedersen, som på det tidspunkt også var formand for Foreningen af Danske Materialister. Han var medlem af Odd Fellow Ordenen og dermed såkaldt frimurer, og desuden medlem af Dansk Rotary Club. Med andre ord kort sagt en nyttig og flittig borger eller "-ping", dvs. en fremtrædende forgrundsfigur inden for de kredse, han færdedes i. Dertil kom, at han normalt var et venligt og hjælpsomt menneske, der dog lejlighedsvis kunne forekomme tilknappet og kort for hovedet, når der lejlighedsvis var problemer i og omkring virksomheden.

Indskudt kan nævnes, at Chr. V. Mende & Co.s materialhandel var blevet grundlagt den 9. oktober 1881 af cand. pharm. Chr. V. Mende (1843-1918), og at firmaet i 1913 blev overtaget af L. C. Belstrup (1886-1943) og V. Bache (1866-????). Sidstnævnte udtrådte af firmaet i 1943 og firmaets prokurist Jørgen A. Pedersen (f. 1914) blev ny medindehaver, og efter L.C. Belstrups død i 1943 førte Jørgen A. Pedersen firmaet videre som eneindehaver. Firmaet har lige siden grundlæggelsen haft adresse i Kronprinsensgade 9, København K. (Kilde til disse oplysninger er Kraks: Danmarks ældste forretninger (1950).

Jørgen A. Pedersen var en mand omkring 45-50 år, middel af højde, slank eller nærmest en smule mager. Hans ansigt var smalt med en let krummet næse, smalle, velformede læber og et par intense, mørke øjne. Ansigtets lettere diabolske karakter blev understreget af et mørkt, kruset og begyndende grånende hår og et ditto velplejet fuldskæg, hvor hageskægget endte i en spids. Hans hænder var lange og smalle og flere af fingrene prydet af guldindfattede diamantringe. Dertil kom, at han altid var yderst velklædt i mørk habit med lidt lysere vest, lige som han som alle andre med respekt for konventionerne dengang altid bar slips. Hvis ikke det havde været for navnet, ville man have kunnet tro, at han måtte være af jødisk afstamning.

Det hændte ikke så sjældent, at chefen selv trådte til og ekspederede kunder, når der var særlig travlt, og nogle kunder forlangte simpelthen at blive ekspederet af ham, som de anså for at have særlig forstand på de droger, urteteer og andet, som de pågældende ville købe. Ved de lejligheder var chefen, i lighed med det øvrige personale, iført hvid kittel, hvilket gav udseende af noget klinisk og tilforladeligt.

Jørgen A. Pedersen var heller ikke bleg for at give en hånd med i pakkeriet eller på lageret, og ved de lejligheder smed han jakken og smøgede ærmerne på sine i reglen lyse- eller mellembå, velstrøgne skjorter op. Pakkeriet lå i et lokale lige bag ved og i tilslutning til forretningen, og her pakkedes de varer, der skulle sendes med posten til kunder, der enten ikke selv kunne komme til forretningen eller som boede i byens omegn eller i provinsen.

Firmaet og forretningen lå i en høj kælder, og foruden et forholdsvis stort forretningslokale ud mod Kronprinsensgade, var der et par baglokaler, som vendte ud mod gårdspladsen bag hovedbygningen. Det ene af disse lokaler er allerede nævnt som pakkeriet. I det bageste baglokale havde jeg, der bar status af lagerekspedient, min daglige arbejdsplads i den tid, jeg var ansat hos Mende. Firmaet havde kontorer på førstesalen i en bagbygning, hvor der også var lager. Forretningspersonalet bestod foruden af førstemanden, hvis navn var Hermansen, af tre mandlige og to kvindelige ekspedienter, samt to elever eller lærlinge, hvoraf den ene var en ung mand ved navn Arly Jensen og den anden en ung, rødhåret kvinde, hvis fornavn vist nok var Jonna. I pakkeriet arbejdede der på det tidspunkt en ældre og meget kraftig mand, som tidligere havde været ansat som flytte-mand i flytteforretningen "Adam", men som nu var folkepensionist. Hans efternavn var så vidt jeg husker Christensen. På lageret i bagbygningen arbejdede der en midaldrende mand, en forhenværende direktør, hvis efternavn var Nielsen, men som var gået konkurs med sit eget firma. Han fortalte mig, at når han havde betalt sin gæld, håbede han på at

kunne starte sin egen virksomhed igen, men inden for hvilken branche husker jeg ikke.

Personlig fik jeg lejlighedsvis assistance af de yngste af ekspedienterne, når det kneb med at overkomme arbejdet, som i perioder kunne være hektisk. Det var dog især en yngre dame, som blev kaldt Morten, fordi hendes efternavn var Mortensen, der gav en hånd med i baglokalet. Men som nævnt ovenfor kunne det også lejlighedsvis hænde, at chefen selv deltog i alt forefaldende arbejde, når det virkelig brændte på.

På Mende's kontor arbejdede foruden direktøren selv, to midaldrende damer. De var søstre og stammede fra Sønderjylland, hvilket de benyttede enhver given lejlighed til at fremhæve som en særlig udmærkelse. Men begge var muntre og joviale, uden at være platte og vulgære, og de havde altid et smil og en kvik be-mærkning til-overs for butiks- og lagerpersonalet. "Mojn!" sagde de, når de mødte op om morgenen. Det betød det samme som "godmorgen!" på københavnsk. Den ene søster var almindelig af bygning, havde mørkt hår og bar briller, mens den anden var mere rund og fyldig i formerne og samtidig den mest kokette af de to. Den pågældende dame var desuden ugift eller fraskilt, og af en eller anden grund benyttede hun enhver lejlighed til at flirte med mig, der dengang var 21 år. Selv har hun vel på det tidspunkt været sidst i fyrrerne, og der var naturligvis kun tale om harmløs sjov fra hendes side. Men hun kunne f.eks. finde på at sige til mig, dog i andres påhør: "Nå, Rasmussen, skal De ikke snart se at finde Dem en yndig lille pige at gifte Dem med?" Det var et spørgsmål, der gjorde mig flov, og jeg mumlede derfor et eller andet om, at det kunne jeg tids nok gøre. "Jamen," fortsatte hun, "hvordan kan De dog vente? De ser ellers ud til at være en af den slags mænd, der ikke engang når at få sokkerne af, førend han går ombord i en pige!"

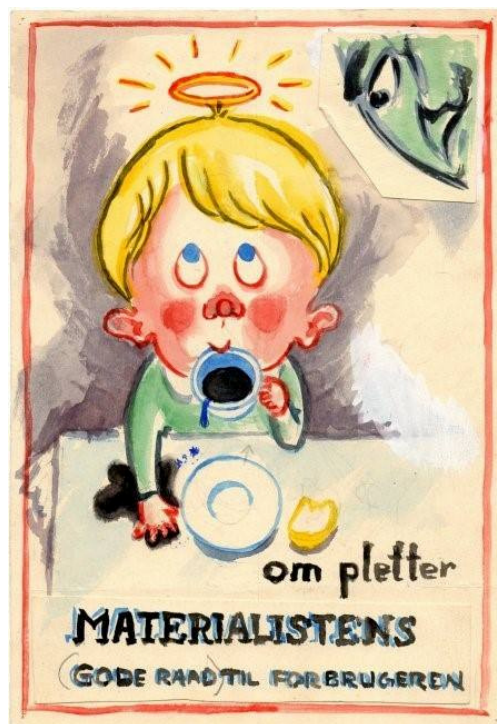
Ved disse ord kunne jeg være krøbet i et musehul, for jeg var meget genert og seksuelt uskyldig på det tidspunkt. Desuden mente jeg, at der var andre værdier i livet end at gifte sig og stifte familie. Dertil kom, at jeg endnu ikke havde fundet min rette hylde, hvad profession angik, og jeg drømte til stadighed om, at jeg en dag ville kunne vende tilbage til tegnefilmbranchen. Men det kunne indtil videre ikke lade sig gøre, for på det tidspunkt kørte den branche på et meget lavt blus, hvilket vil sige, at det faktisk kun var firmaet Ring og Rønne, der producerede tegnefilm, mere præcist reklametegnefilm.

MATERIALISTENS GODE RAAD

En dag, så vidt jeg husker i april 1951, spurgte Jørgen A. Pedersen, som vidste at jeg havde en slags fortid som tegner, om ikke jeg ville og kunne tegne forsider og vignetter til en serie hæfter, der skulle have overtitlen

Materialistens gode Raad. Det sagde jeg ja til, idet jeg fandt, at det var en interessant opgave, så meget desto mere som jeg ville få omtrent frie hænder til at udforme tegningerne, som jeg selv ville. Det passede mig og mit temperament rigtig godt. Jeg fandt derfor selv på ideerne til forsiderne, der var i firefarvetryk, lige som jeg selv måtte bestemme, hvor mange og hvilke vignetter, der skulle med i de enkelte hæfter.

Det var lidt af en hemmelighed, hvem der var den anonyme forfatter af teksten til hæfterne, men Jørgen A. Pedersen hviskede mig i øret, at det var den fra radioen kendte farmaceut, Sven Holm, som af en eller anden for mig ukendt grund ikke ønskede at figurere som ophavsmand til hæfterne, eller som af andet hensyn måtte forblive anonym. Imidlertid har Sven Holm i sin senere selvbiografi Jeg blev farmaceut (1961) selv tilkendegivet, at han var tekstforfatter til den pågældende serie hæfter.

Her ses det skitsemæssige udkast til det første hæfte af Materialistens gode Raad, som blev godkendt med den ændring, at den voksnes vrede ansigt ikke skulle være med på tegningen, angiveligt fordi dette ville modarbejde det positive indtryk af, at moderen jo netop via hæftet ville få gode råd om, hvordan pletten nemt og hurtigt kunne fjernes. Se den færdige forside under den videre omtale af året 1951. – Tegning: © 1951 Harry Rasmussen.

Men indtil videre drejede det sig foreløbig om at tegne forside og vignetter til det første hæfte, og det gik jeg snarest i gang med at lave et skitsemæssigt udkast til, som så skulle godkendes af Jørgen A. Pedersen og bestyrelsen for Foreningen af Danske Materialister. Da hæftet handlede om pletter og især om, hvordan man bedst og lettest fjerner sådanne, valgte jeg en lille dreng, som sidder ved bordet og er kommet til at spilde kakao på dugen. Han ved jo,

at det vil hans mor ikke synes godt om, så han forsøger at skjule pletten med sin lille hånd, alt imens han kigger troskyldigt op på moderen.

Så længe jeg boede hjemme, kørte jeg enten på cykel til og fra jobbet hos Mende, eller jeg benyttede en af sporvognene, enten linje 5, 7 eller 16, der dog alle drejede af ved Nørreport Station. Der måtte jeg så stå af og gå resten af vejen ned ad Købmagergade til Kronprinsensgade. Det tog mig vel omkring 30-40 minutter at komme frem og tilbage fra jobbet, afhængigt af, om jeg kørte på cykel eller med sporvogn.

JEG FLYTTER HJEMMEFRA

Men da jeg nu igen var begyndt at tjene mine egne penge, fik jeg lyst og trang til at prøve at stå på egne ben, og derfor bestemte jeg mig til at flytte hjemmefra. Det var mor naturligvis lidt ked af, måske ikke mindst, fordi jeg jo supplerede hendes stramme husholdningsbudget ved at betale kostpenge hjemme, mens far syntes det var godt, at jeg endelig tog mig sammen til at flyve fra reden. Han havde længe ment, at jeg spildte tiden med mine flyvske griller om at ville lave tegne-film igen, i stedet for at foretage mig noget fornuftigt og nyttigt, hvorved han forstod, at man skaffede sig et arbejde, som man i bedste fald kunne klare sig for og leve af.

På min gåtur ind til Vendersgade skulle jeg passere over Dr. Louises Bro, som her ses fra hjørnet af Nørrebrogade og Peblinge Dossering. Det er Frederiksborggade, der ses i baggrunden og i forlængelse af broen. Billedet er fotograferet i august 2009, men stedet er kendt forandret i forhold til 1950'erne. Markering af cykelsti er et nyere fænomen. – Foto: © 2009 Harry Rasmussen. FOTO 342

Fotoet til venstre viser det lille anlæg på hjørnet af Dr. Louises Bro og Peblinge Dossering. Den unge mand er tydeligvis faldet i søvn, mens min kone Birgit interesseret studerer, hvad der står på soklen af statuen med den unge mand og unge pige, som sidder i samtale med hinanden. – Fotoet til højre viser et kig ned gennem Vendersgade, set fra Nørre Søgade. – Fotos: © 2009 Harry Rasmussen.

På fotoet foroven til venstre ses indgangsporten til Vendersgade 25, og på fotoet foroven til højre portåbningen set fra gårdsiden. Man kan ane selve opgangen til nr. 25 inde til venstre i billedet. På fotoet nederst ses bagsiden af ejendommen, og det er bag det trefags vindue på 1. sal og midt i billedet, at jeg i et års tid beboede det værelse, der beskrives i hovedteksten. – Foto: © 2009 Harry Rasmussen.

Men jeg måtte love min mor, at jeg nogenlunde jævnligt ville ringe hjem og fortælle, hvordan jeg havde det og hvordan det ellers gik for mig. Som tidligere omtalt havde mine forældre fået telefon, dengang min mor forsøgte sig med at starte eget danseinstitut. Til det formål havde hun som ligeledes nævnt lejet nogle lokaler i den ejendom på Nørrebro Runddel, hvor senere Brugsen havde en møbelforretning, og som lå temmelig tæt på den ejendom på Jagtvej 52, hvor min første kone og jeg få år senere fik en beboelseslejlighed.

Det var i øvrigt en lidt yngre lærling, Arly Jensen, som var i praktik hos Mende, der anviste mig et ledigt, møbleret værelse på det pensionat, hvor han selv logerede under sit midlertidige ophold i København. Han var født og opvokset i Vejle, hvor hans fader var indehaver af byens største materialhandel. Værelset, jeg fik anvist, lå i Vendersgade 25 på første sal, var på omkring 16 m² og havde et enkelt, stort 3-fags vindue, som vendte ud mod gården. Fra døren, som lå ud til en lang gang med døre på begge sider, kom man ind i værelset, hvis gulv, som overalt i lejligheden, bortset fra søskendeparret Bodenhoffs værelser, var belagt med mørkebrunt linoleum.

Til venstre for vinduet og op mod skillevæggen til værelset ved siden af, stod et stort finerbeklædt klædeskab, der var bejdset mørkebrunt. Skabet havde to døre, og bag den venstre dør var der hylde til undertøj, håndklæder og lignende, og bag den højre dør var der plads til at hænge overtøjet. Til højre for vinduet stod der et forholdsvis stort, gammelt og ligeledes mørkebrunt skrivebord, som også havde set bedre dage. Da jeg flyttede ind, stod der en gammeldags høj bordlampe med en lampeskærm, der var brændt brun som følge af lang tids brug. Pæren i lampen var kun 25 Watt, og den afgav derfor en søvnigt, spøgelsesagtig lys, som man dårligt nok kunne se at læse ved, langt mindre tegne og male ved. På skrivebordet lå der et mørke-grønt skriveunderlag, som ligeledes viste tegn på ælde. Skrivebordet havde tre aflåselige skuffer, en midt for og to til hver side, og dem fik jeg brug for til opbevaring af bl.a. mine tegninger.

Til skrivebordet hørte en firbenet stol, hvis læderbetrukne sæde var slidt og sprukket efter adskillige års brug. Op mod væggen til højre for skrivebordet stod der en ligeledes mørke-brun bogreol med to hylde, og dem fik jeg brug for til de få bøger, jeg dengang ejede. Det var først og fremmest nogle få bøger af den engelske forfatter og filosof, Paul Brunton, som jeg havde købt i 1948 og som jeg har omtalt tidligere. Desuden havde jeg den tidligere omtalte bog med et udvalg af H.C. Andersens Eventyr og Historier, illustreret af tegneren Louis Moe. Denne bog var mig især meget kær og jeg havde ofte læst i den og gjorde det endnu lejlighedsvis, især når jeg trængte til inspiration og opmuntring. Dertil kom nogle af Gylden-dals røde ordbøger og Kirschheiners engelske sprogkursus, som jeg havde gået til en enkelt sæson lige efter krigen.

Men jeg havde imidlertid også Hagerups Illustrerede Leksikon i 14 bind, heraf 2 supplementsbind, som jeg havde tegnet subskription på i et par år. Disse fjorten bind var temmelig tykke og fyldte så meget, at jeg før flytningen hjemmefra, bar dem op på mine forældres pulterkammer på ejendommens loft. Her fik også andre af mine ting en midlertidig oplagsplads. Det gjaldt min samling af grammofonplader, et par af mine egne malerier, bl.a. et selvportræt, og en stor papkasse fyldt med tegninger og skitser, bl.a. til "Tommelise". Min store stolthed og allerkæreste eje, den lille træhest, som far havde lavet til mig i min tidlige barndom, mens jeg endnu var enebarn, blev også "opstaldet" på pulterkammeret, og her endte den et par år senere sine dage under en pyromanbrand, hvor hele loftsetagen over den del af bygningen, som bl.a. mine forældre boede i, udbrændte, og af pulterkamrene kun efterlod de stærkt for-kullede spær, der havde båret taget, som mere eller mindre var -styrtet sammen. Trægulvet var faktisk det eneste, der ikke brændte, hvilket delvis reddede nogle af de ting, der stod direkte på gulvet.

De fleste af tingene, især tøj og andet, fultede naturligvis af, men mærkværdigvis brændte kun 8 bind af mit leksikon mere eller mindre, hvilket formentlig skyldtes, at bøgerne lå ovenpå hinanden på loftsgulvet, således at kun de bind, der lå øverst, blev medtaget af ilden. Men inden pyromanbranden skete, havde jeg heldigvis haft lejlighed til at flytte kassen med tegninger og cels. Jeg skal senere vende tilbage til pyromanbranden i kronologisk sammen-hæng.

Men tilbage til beskrivelsen af mit nye værelse: Lige over for skrivebordet og langs væggen til højre for døren ind til værelset, var der en såkaldt divan, som om dagen kunne dækkes med et mørkebrunt sengetæppe, der nok var rent, men som også havde set bedre dage. Midt på loftet, der engang havde været kalket hvidt, men som nu var gråt og fuld af revner, der bredte sig i alle mulige retninger, var der en roset og ned fra dens midte hang en lampe, hvis temmelig brunbrændte, glatte og cirkulære pergamentskærm vendte opad. Da der også kun var en 25 Watt pære i denne lampe, afgav den heller ikke meget lys til at orientere sig ved, når det var mørkt. Ved indflytningen var jeg blevet indskærpet, at der skulle spares på den elektriske strøm både på værelserne og på gangene samt i det fælles toilet og badeværelse. Derfor hvilede der en gravagtig dunkelhed overalt i den store lejlighed, og alt i alt var både mit og de øvrige logerendes værelser et bedrøveligt og deprimerende syn og bekendtskab.

Det værelse, jeg havde lejet, lå til venstre midt for den store fællesgang og var, som nævnt, et af flere værelser, som et ældre søskende-par, en mand og en kvinde, lejede ud, dog kun til yngre mennesker af hankøn. Jeg husker ikke, hvem af de to, der var ældst, men mener at det var kvinden, der i lighed med

sin broder var ugift. Om de hver især nogen sinde havde været gift, har jeg ingen viden eller formodning om. Men nu boede søsteren og broderen Bodenhoff, som de hed til efternavn, i al fald sammen i lejlighedens største en suite værelser og lod sig sjældent se om aftenen. Det var heller ikke meget, man så til dem om dagen, hvor vi logerende jo normalt var på arbejde, og man så heller ikke noget til dem lørdag eftermiddag efter arbejdstid (til kl.14) eller om søndagen, der jo altid var fridag. Men mens de logerende var borte om dagen, gjorde søskendeparret en gang hver uge rent på værelserne, hvor til de havde betinget sig adgang og derfor også havde nøgler til, så de kunne låse sig ind på de normalt aflåste ungarlehybler.

Senere fandt jeg ud af, at de to gamle såmænd også havde ekstranøgler til klædeskabet, hvilket jeg også skal vende tilbage til i kronologisk sammenhæng. Det står mig ikke klart, om den ældre mand, Bodenhoff, muligvis var i familie med tømmerhandler og oprindelig skipper, Andreas Bodenhoff (1723-94), der i sin tid grundlagde et skibsværft på Christianshavn og opfyldte store arealer, bl.a. den nuværende Bodenhoffs Plads. Men en dag mødte jeg min vært Bodenhoff nede på gaden foran ejendommen, hvor han stod og var ved at pudse sin oldgamle motorcykel med sidevogn, vistnok en Nimbus fra lige efter 1.verdenskrig. Vi faldt i snak, og han fortalte mig, at han og en kammerat dengang som de vist nok allerførste, havde gennemkørt strækningen fra København til Kap Horn i Sydafrika. Det blev ifølge hans oplysning en del omtalt i en eller flere københavnske aviser dengang.

På fotoet til venstre ses et parti af det gamle grønttorv fra Vendersgade og over mod husrækken langs Frederiksborggade bagest i billedet. Det er Ole Rømersgades udmunding, der ses til venstre for bygningen med det røde tag. Denne rummede tidligere toiletter i kælderetagen. På fotoet til højre ses Nørrevoldgade fra Vendersgade og med Nørregades udmunding lige overfor. – Fotos: © 2009 Harry Rasmussen.

Den dag, da jeg for første gang i mit liv flyttede hjemmefra, havde jeg fået fri fra arbejdet. Selve flytningen foregik på den måde, at jeg af flere omgange gik og bar mine få ejendele i poser og papkasser den forholdsvis lange vej fra

Jægersborggade til Vendersgade. Jeg havde ikke mange penge til min rådighed på det tidspunkt, og derfor ville jeg ikke ofre penge til en flytte-vogn eller en taxa, som nemt kunne have rummet de få ejendele, jeg ville have med mig. For dels ikke at vække folks opmærksomhed eller nysgerrighed og dels for at afkorte turen, lagde jeg vejen ind gennem Assistens Kirkegård og kom ud på Nørrebrogade via Kapelvej. Herfra fortsatte jeg ad Nørrebrogade og over Dronning Louises Bro til Nørre Søgade, hvor jeg drejede til højre hen til Vendersgade. Men efter tre-fire ture frem og tilbage følte vejen lang og trættende, og mine arme blev tunge og dirrende, især af at bære den forholdsvis store papkasse med nogle af mine bøger. Vejret var heldigvis tørt og lunt, og sent på eftermiddagen var det hele overstået.

ET NYT LIV BEGYNDER

Nu befandt jeg mig alene på værelset, omgivet af en fremmed verden og mennesker, som jeg ikke kendte eller kun kendte flygtigt, men jeg var så træt efter dagens strabadser, at jeg straks faldt i søvn, da jeg lagde mig på divanen. Efter en times tid vågnede jeg igen, det var blevet hen under aften, så jeg måtte skynde mig ind på Vegetarisk Restaurant i St. Kongensgade, for at få noget at spise. Restauranten lukkede normalt kl.21, men man kunne ikke bestille varm mad efter kl. 20, og da klokken var hen ved syv, havde jeg faktisk kun en time at løbe an på. Men jeg nåede dog alligevel at få tomatsuppe til forret og velmagende gulerodsfrikadeller med kartofler og brun sovs til hovedret.

Det eneste inventar, jeg medbragte hjemmefra, var en forholdsvis ny bordlampe med plisseret, hvid skærm, som jeg kort forud havde købt hos Le Klint i St. Kirkestræde. Den havde en 40 Watt imateret pære og gav derfor et udmærket lys, som var bedre at tegne og læse ved, end den forældede og dårlige bordlampe med den brunbrændte skærm og kun en 25 Watts pære i fatningen, som stod på skrivebordet, da jeg flyttede ind. Sidstnævnte lampe tillod jeg mig at stille ned på gulvet bag ved skrivebordet og i stedet sætte min egen lampe frem.

Det varede da heller ikke mere end til første gang søskendeparret Bodenhoff havde været inde på mit værelse for at gøre rent, som det hed sig, før manden en aften stoppede mig i entreen, da jeg kom hjem fra arbejde. "De har sat en anden lampe op på værelset!", begyndte han og fortsatte: "Vi ser, at den har en 40 Watt pære, og en sådan bruger mere strøm end pæren i vores lampe. Vi har også set, at der brænder lys på Deres værelse til langt ud på aftenen, så derfor bliver De nødt til at betale lidt ekstra for elektricitet!" Jeg husker ikke længere, hvor meget mere der skulle betales i månedlig husleje, men det har

antagelig kun drejet sig om maksimalt 8-10 kroner pr. md., hvilket dog var forholdsvis mange penge dengang, i hvert fald for mig.

Til daglig gik jeg til og fra arbejdet hos Mende i Kronprinsensgade, og det hændte jævnligt, at jeg spiste varm aftensmad på Skodsborg Vegetarisk Restaurant i St. Kongensgade. Som tidligere omtalt var jeg blevet jeg vegetar i 1946, efter at jeg havde læst og studeret en bog om Yoga, som min daværende tegnelærer, Jens Andreasen, der blev min gode ven igennem en del år, havde anbefalet og lånt mig. Jeg havde dog ikke råd til at spise på restauranten hver eneste dag i ugen, men gjorde det i perioder omtrent hver anden dag, dog ikke fredag-lørdag, hvor stedet var lukket. Restauranten og det tilstødende Kurbad sorterede under Adventistsamfundet, som i lighed med ortodokse jøder fejrede sabbat fra fredag aften til lørdag aften, og derfor var stedet lukket på disse tidspunkter.

Når jeg ikke spiste på Skodsborg-restauranten, smurte jeg enten nogle håndmadder eller lavede en portion råkostsalat med Hindhedebrød eller kogte kartofler til, således som jeg også ofte havde gjort, mens jeg boede hjemme hos mine kære forældre. Til det formål havde jeg i lighed med mine medlogerende anskaffet et elektrisk kogeapparat, som Bodenhoffs tillod os at benytte i begrænset omfang. På apparatet kunne der naturligvis også koges vand til the eller kaffe, men da jeg på det tidspunkt endnu ikke drak nogen af delene, var det kun når jeg en sjælden gang fik besøg af mine forældre eller andre, at kogeapparatet blev brugt til at koge vand på til enten kaffe eller the.

En sjælden gang om søndagen spiste jeg hjemme hos mine forældre, hvor min mor i den anledning serverede godt med kartofler og grønsager, som jeg i reglen fik smeltet smørsovs til. Men til daglig foretrak jeg Nutana plantemargarine, som dengang kun kunne købes i Sana-forretninger eller direkte fra fabrikken omme i Baldersgade. Både mine forældre og søskende holdt meget af kartofler, men grønsagerne kunne de ikke alene nemt undvære, de ville helst være fri for dem. Dog lige bortset fra, når vi f.eks. skulle have stuede ærter og gulerødder. Derimod mente de, at kød under en eller anden form nærmest var en livsnødvendighed, og til ærter og gulerødder hørte enten stegt flæsk eller kogt, røget hamburgerryg. Personlig var jeg bedøvende ligeglad med, hvad andre spiste, når blot jeg selv fik lov at spise det, som jeg selv fandt rigtigst.

DET DAGLIGE ARBEJDE

Mit arbejde hos Mende bestod for-resten i, at jeg fyldte og afvejede poser med henholdsvis ølgær (B-vitamin), hvedekim (E-vitamin) og skummetmælkspulver (C-vitamin og kalk), som dengang var højeste mode blandt folk, der tænkte på

egen og måske familiens sundhed. Det var i øvrigt en rigtig god og givtig forretning for Mende, at levere droger, urtetheer og lignende på recepter fra den amerikanske uddannede naturlæge Aksel O. Hansen, som tilmed vovede den dristige påstand, at han kunne helbrede kræft. Han drev sin praksis i Vesterport og havde så vidt jeg forstod temmelig mange patienter, og han havde bl.a. skrevet et digert og dyrt værk om helbredelse af kræft gennem homøopatiske behandlinger, dvs. ved at foreskrive forskellige former for naturmedicin.

Den tidligere ovenfor nævnte unge pige, "Morten", var for øvrigt dygtig til at dyrke yoghurt-kulturer, som hun havde stående i nogle glasskåle på et bord henne ved rummets ene vindue. Disse sarte bakteriekulturer dyrkede hun med stor og nænsom omhu, og når de var klar, kom de på små flasker og blev solgt ude i butikken. Yoghurt-produktet var dengang endnu en stor sjældenhed, men mange år senere blev det et almindeligt og meget solgt mejeriprodukt. I de sidste 20-30 år har man kunnet købe yoghurt i mange forskellige variationer: yoghurt naturel, yoghurt peach melba, yoghurt med jordbær, yoghurt med appelsin etc.

Det hændte jævnligt, at der i de recepter som naturlægen Axel O. Hansen havde udskrevet til sine "patienter", indgik brugen af finsprit. Denne kunne imidlertid kun købes mod recept på apoteket, som forresten lå henne på hjørnet af Kronprinsensgade og Købmagergade, på samme side af gaden som Mende. Det var især en yngre mand ved navn Anders, der tog sig af de recepter, hvori der var foreskrevet finsprit, og det var i reglen en af lærlingene og en sjælden gang mig, der blev sendt hen på apoteket efter en flaske med ½ liter finsprit. Mere måtte apoteket ikke udlevere ad gangen.

Men Anders, den opfindsomme rad, havde fundet ud af, at der ofte blev nogle centiliter finsprit tilovers, når han tilberedte den mikstur, der var foreskrevet af naturlægen. Flasken med den tiloversblevne finsprit stillede Anders til side og fyldte den op, efterhånden som der blev sjatter tilovers, hver gang der blev købt en ny flaske. Til sidst var der samlet en halv liter, og den brugte han til at lave romlikør af, men "fabrikationen" af likøren var naturligvis tys-tys, selv om stort set alle i forretningen vidste besked med det, bortset fra førstemanden og chefen. Rom-likøren smagte sådan set udmærket, men havde efter min mening dog en lidt for skarp smag af sprit.

(Fortsættes og afsluttes i afsnit 82)